

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3346/2023
14.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића, Јасмине Стаменковић, Татјане Матковић Стефановић и Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Славољуб Гајић, адвокат из ..., против туженог Дома здравља „Стари Град“ из Београда, чији је пуномоћник Мира Аћимовић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1538/23 од 28.04.2023. године, у седници одржаној 14.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1538/23 од 28.04.2023. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1538/23 од 28.04.2023. године у ставу првом изреке, у делу у коме су потврђени став трећи и четврти изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 169/20 од 16.03.2020. године, и одлуци о трошковима поступка и пресуда Првог основног суда у Београду П1 169/20 од 16.03.2020. године у ставу трећем и четвртом изреке, тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев и утврђује да је Анекс V уговора о раду број ...-.../... од 26.07.2013. године који је тужиља закључила са туженим, ништав у целини.

ОБАВЕЗУЈЕ тужени да тужиљи накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 292.500,00 динара, са законском затезном каматом, почев од извршности до исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиљи накнади трошкове другостепеног и ревизијског поступка у укупном износу од 82.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 169/20 од 16.03.2020. године, ставом првим изреке, није дозвољено објективно преиначење тужбе као у поднеску тужиље од 09.04.2019. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени

захтев тужиље па је утврђено да је ништав члан 2. Анекса бр. V Уговора о раду број ...-.../... од 26.07.2013. године, закључен између парничних странака. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужиља тражила да се утврди да је у целости ништав Анекс број V 5 Уговора о раду број ...-.../... од 26.07.2013. године, закључен између парничних странака. Ставом четири изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1538/23 од 28.04.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужиље и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 169/20 од 16.03.2020. године, у ставу првом, трећем и четвртм изреке. Ставом другим изреке, одбачена је жалба тужиље изјављена против одлуке садржане у ставу другом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 169/20 од 16.03.2020. године. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са предлогом да се о ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног суда, у конкретном случају испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији тужиље, ради уједначавања судске праксе на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23 - други закон) – у даљем тексту: ЗПП, па је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужиље основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у радном односу код туженог на неодређено време на пословима ... у Сектору за ... на основу Уговора о раду број .../... од 04.06.2002. године, којим је предвиђено да се месечна зарада тужиље утврђује на основу коефицијента групе послова запосленог утврђене Законом о платама у државним органима и јавним службама, односно на основу Уредбе о коефицијентима за обрачун плата запослених у јавним службама. Тужени је 26.07.2013. године тужиљи доставио понуду за закључење анекса уговора о раду, коју је тужиља прихватила и потписала Анекс V уговора о раду од 26.07.2013. године. Тим анексом је уговорено да се уговор о раду од 04.06.2002. године мења у тачки 14. тако да се зарада запосленог обрачунава у складу са Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама Владе РС, множењем коефицијената који за радно место ... износи 13,11 са ценом рада, плус увећање за минули рад од 0,4% од основице. У члану 2. наведеног анекса уговора, предвиђено је да ће се средства за зараде исплаћивати из сопствених средстава здравствене установе остварених по основу пружања стоматолошке здравствене заштите која није обухваћена као право из

обавезног здравственог осигурања, односно из средстава које здравствена установа оствари пружањем услуга стоматолошке здравствене заштите на тржишту.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев да се утврди да је оспорени анекс ништав у целости. По налажењу нижестепених судова одредба члана 1. Анекса V уговора о раду није ништава, с обзиром да није у супротности са одредбама Закона о раду и Закона о платама у државним органима и јавним службама. Наведена одредба Анекса V уговора о раду од 26.07.2013. године, којом је одређено да се плата запосленог (погрешно означена као зарада) обрачунава у складу са Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, множењем коефицијената, који за радно место ... износи 13,11, са ценом рада и да се увећава за минули рад 0,4% од основице, није супротна императивним нормама Закона о платама у државним органима и јавним службама и назначене Уредбе. Поред тога, околност да понуда за закључење анекса уговора о раду не садржи све елементе из члана 172 Закона о раду, назначени анекс не чини ништавим јер је тужиља поднетом тужбом тражила утврђење ништавости, а не поништај анекса. Понуда за закључење анекса уговора о раду би била од значаја за оцену законитости оспореног анекса да је тужиља поднела захтев за његов поништај.

По оцени Врховног суда становиште нижестепених судова засновано је на погрешној примени материјалног права.

Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“ број 34/01....55/13), уређен је начин утврђивања плата, додатака, накнаде и осталих примања, између осталог и за запослене у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, као и за запослене у јавним службама који се финансирају из доприноса за обавезно социјално осигурање, а плата се одређује множењем основице са коефицијентом, са могућношћу додатака на плату. Одредбом члана 8. став 1. истог закона, прописано је да је Влада овлашћена да својим актом утврђује коефицијенте за обрачун и исплату плата, на основу ког овлашћења је и донета Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, а тачком 13. ове Уредбе утврђени су коефицијенти за запослене у здравственим установама, укључујући и специјалистичке послове радних места у стоматолошкој заштити.

Имајући у виду наведене законске одредбе, начин стицања средстава за рад стоматолошке службе у оквиру дома здравља, не може бити релевантан као критеријум за уређивање питања начина стицања и расподеле плата запосленима, имајући у виду да Закон о платама у државним органима и јавним службама и Уредба која је донета на основу тог закона, прописују да запослени у здравственим установама, што укључује и запослене у стоматолошкој здравственој заштити, за свој рад примају плате, а не зараде, па се плате као накнаде за рад запослених не могу исплаћивати према процентима остварених резултата рада, већ искључиво у складу са наведеним императивним прописима.

Код изложеног, у конкретном случају, није било основа да се тужиљи оспореним Анексом уговора о раду од 26.07.2013. године као здравственом раднику који пружа стоматолошку здравствену заштиту која не обухвата здравствене услуге из обавезног осигурања, у једном истом правном лицу, врши различито утврђивање

накнаде за рад, при чему понуда за измену уговорених услова рада није садржала разлоге за понуђени анекс уговора у смислу члана 172. став 1. Закона о раду, што исти чини незаконитим. Стога је, супротно налажењу нижестепених судова, оспорени Анекс V уговора о раду ништав у целости и противан принудним прописима, те није било места доношењу одлуке којом се утврђује ништавост само одређеног члана анекса уговора о раду.

На основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Према коначном успеху тужиле у спору, тужили применом чл. 153., 154. и 163. ЗПП, припада право на накнаду трошкова првостепеног поступка у укупном износу од 292.500,00 динара и то: за састав тужбе и осам образложених поднесака у износу од по 16.500,00 динара, за заступање од стране адвоката на четири одржана рочишта у износу од по 18.000,00 динара и четири неодржана рочишта у износу од по 9.750,00 динара, као и за састав жалбе од 10.10.2019. године у износу од 33.000,00 динара, а према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12, 99/20, 37/21), на који износ је сагласно одредбама члана 277. став 1, и чл. 278. и 324. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78...57/89, „Службени лист СРЈ“, број 31/93 и „Службени лист СЦГ“, број 1/03 - Уставна повеља), досуђена и законска затезна камата у складу са одредбом члана 3. Закона о затезној камати („Службени гласник РС“, број 119/12), и то од дана истека рока за добровољно испуњење обавезе до исплате, као и трошкови другостепеног поступка на име састава жалбе од 06.04.2021. године у износу од 33.000,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ бр. 121/12, 99/20, 37/21) и трошкови ревизијског постука за састав ревизије од стране адвоката у износу од 49.500,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ бр. 43/23).

На основу члана 165. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем и четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић